

Radio-Nieuws

TIEN JAREN RADIO-OMROEP.

Deze week — zoo schrijft men ons ter aanvulling van wat we aan de Radio Express hebben ontleend — is het tien jaar geleden, dat voor de eerste maal in de geschiedenis der radio een radioconcert werd uitgezonden. Dit geschiedde te Utrecht tijdens de derde Nederlandsche Jaarbeurs door den heer H. H. S. Steringa Idzerda in samenwerking met de Philipsfabrieken.

De heer Idzerda deed in 1918 verschillende proeven met een zendertje, waarvoor de lampen onder leiding van dr. Holst en dr. Oosterhuis van het Philips laboratorium waren samengesteld. Begin 1919 waren de proefnemingen al in een zoo vergevorderd stadium gekomen, dat er besloten werd om tot openbare demonstratie over te gaan. Een gunstige gelegenheid bood hiertoe de 3e Nederl. Jaarbeurs. In de stands van de Nederl. Radio Industrie, waarvan de heer Idzerda directeur was, aan het Lucas Bolwerk en in de stand van de N. V. Philips' Gloeilampenfabrieken op het Vreeburg werden installaties opgesteld voor onderlinge radiotelefonische communicatie, voornamelijk bestaande uit de drielectroden-generatorlamp, welke in de Philipsfabrieken was vervaardigd. De lamp werkte bij een spanningsverschil van 400 Volt tusschen gloeidraad en plaat, terwijl de anodestroom ca. 20 mA bedroeg. De energie was dus slechts 8 Watt.

Met deze installatie werd voortdurend een communicatie onderhouden tusschen beide stands en werd voor de eerste maal een concert uitgezonden. Dit geschiedde eigenlijk alleen ter aflossing van de lectrice, die voortdurend uit boeken en tijdschriften voorlas.

Het eerste nummer, dat op deze wijze werd uitgezonden, was een fluitconcert en heette: „Turf in je ransel”. De resultaten, die men hiermede behaalde, waren verbazingwekkend en verschillende ontvangstrapporten kwamen binnen. Het eerste officieele bericht was van de militairen van de Lunetten, een fortengroep in de nabijheid van Utrecht. De heer Idzerda had een deuntje door de „draadloze telefoon” gefloten en tot verwondering van allen, die er bij waren, had men daar „muziek uit de lucht” gehoord, telefoneerde de commandant. Ook H. M. de Koningin was in den Philips-stand getuige van de radiotelefonische communicatie.

Door dit succes aangespoord, werd een kleine speeldoos en later een gramfoon voor de Ericsonmicrofoon geplaatst en verschillende berichten uit den Haag, Amsterdam, IJssel-

stein, Arnhem, Nijmegen en Ginneken brachten de bevestiging, dat met slechts 5 Watt antennenergie afstanden van 80 à 100 K.M. overbrugd waren.

De omroep was geboren — en van dat oogenblik af stond het bij den heer Idzerda vast, dat er iets in zat. Terug in den Haag bouwde hij een nieuwen, krachtigen zender en ging hier regelmatig uitzendingen mee geven, ten behoeve van de steeds talrijker wordende luisteraars. Een zendvergunning was hem op zijn aanvraag van den zevenden Februari 1919 verstrekt en zodoende werd zijn station PCGG het eerste station, dat regelmatig concerten en voordrachten uitzond. Heen en weer varende marconisten brachten het nieuwtje naar Amerika, waar het eerst eind 1919 in praktijk werd gebracht.

Het station van den heer Idzerda werd in 1924 opgeheven, doch de vijf jaren, dat het in den aether was, en waarin het zooveel pioniersarbeid presteerde, zullen niet vergeten worden. Hij zelf zal als „de vader van den Radio-Omroep” in de geschiedenis bekend blijven.

Het Vaderland
Avondblad C
Zaterdag 23 maart 1929

Dit krantenartikel verscheen naar aanleiding van het artikel „10 jaar omroep in Nederland”, welke verscheen in Radio Express nr. 11 van 15 maart 1929. Meerdere kranten hebben een nagenoeg identiek artikel.

TIEN JAREN RADIO-OMROEP.

TURF IN JE RANSEL", DE EERSTE RADIO-MUZEK.

Deze week is het tien jaar geleden, dat voor de eerste maal in de geschiedenis der radio, een radioconcert werd uitgezonden. Dit geschiedde te Utrecht tijdens de derde Nederlandsche Jaarbeurs door den heer H. H. S. à Steringa Idzerda in samenwerking met de Philipsfabrieken.

De heer Idzerda deed in 1918 verschillende proeven met een zendertje, waarvoor de lampen onder leiding van Dr. Holst en Dr. Oosterhuis van het Philips laboratorium waren samengesteld. Begin 1919 waren de proefnemingen al in een zoo vergevorderd stadium gekomen, dat er besloten werd om tot openbare demonstratie over te gaan. Een gunstige gelegenheid bood hiertoe de 3e Nederl. Jaarbeurs. In de stands van de Nederl. Radio Industrie, waarvan de heer Idzerda directeur was, aan het Lucas Bolwerk en in den stand van de N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken op het Vreeburg werden installaties opgesteld voor onderlinge radiotelefonische communicatie, voornamelijk bestaande uit de drie-electroden-generator-lamp, welke in de Philipsfabrieken was vervaardigd. De lamp werkte bij een spanningsverschil van 400 Volt tusschen gloeidraad en plaat, terwijl de anodestroom ca. 20 mA. bedroeg. De energie was dus slechts 8 Watt.

Met deze installatie werd voortdurend een communicatie onderhouden tusschen beide stands en werd voor de eerste maal een concert uitgezonden. Dit geschiedde eigenlijk alleen ter aflossing van de lectrice, die voortdurend uit boeken en tijdschriften voorlas.

Het eerste nummer, dat op deze wijze werd uitgezonden, was een fluitconcert en heette „Turf in je ransel". De resultaten, die men hiermede behaalde, waren verbaazingwekkend en verschillende ontvangstrapporten kwamen binnen. Het eerste officieele bericht was van de militairen van de Lunetten, een enfortengroep in de nabijheid van Utrecht. De heer Idzerda had een deuntje door de „draadloze telefoon" gefloten en tot verwondering van allen, die er bij waren had men daar „muziek uit de lucht" gehoord. Telefoneerde de commandant. Ook H.M. de Koningin was in den Philips-stand getuige van de radiotelefonische communicatie.

Door dit succes aangespoord werd een kleine speeldooz en later een gramfoon voor de Ericsonmicrofoon geplaatst en verschillende berichten uit den Haag, Amsterdam, IJsselstein, Arnhem, Nijmegen en Ginneken kregen de bevestiging, dat met slechts 5 Watt antennenergie afstanden van 80 a 100 K.M. overbrugd waren.

De omroep was geboren — en van dat oogenblik af, stond het bij den heer Idzerda vast, dat er iets in zat. Terug in den Haag bouwde hij een nieuwen, krachtigen zender en ging hier regelmatig uitzendingen mee geven, ten behoeve van de steeds talrijker wordende luisteraars. Een zendvergunning was hem op zijn aanvraag van den zeventen Februari 1919 verstrekt en zodoende werd zijn station PCGG het eerste station, dat regelmatig concerten en voordrachten uitzond. Heen en weer varende marconisten brachten het nieuwtje naar Amerika, waar het eerst eind 1919 in praktijk werd gebracht.

Het station van den heer Idzerda werd in 1924 opgeheven, doch de vijf jaren, dat het in den aether was, en waarin het zooveel pioniersarbeid presteerde, zullen niet vergeten worden. Hijzelf zal als „de Voder van den Radio-Omroep" in de historie bekend blijven.